

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

Затверджено
Ректор ДВНЗ “Прикарпатський
національний університет
імені Василя Стефаника”

Протокол від «30» серпня 2016 р. № 7

Голова вченої ради С. Цепенда

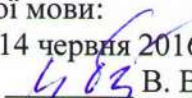
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

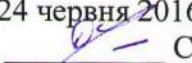
«УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА»

першого рівня вищої освіти
за спеціальністю 035 Філологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки.
Кваліфікація: Філолог

ВНЕСЕНО:

Кафедра української мови:
протокол № 11 від 14 червня 2016 р.
Завідувач кафедри В. В. Грещук

Кафедра української літератури:
протокол № 11 від 24 червня 2016 р.
Завідувач кафедри С. І. Хороб

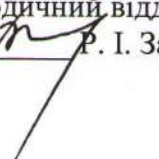
ПОГОДЖЕНО:

Вчена рада Факультету філології:
протокол № 10 від 30 червня 2016 р.
Голова Вченої ради Р. Б. Голод

НАДАНО ЧИННОСТІ:

наказ ректора від 31 серпня 2016 р.
№ 26/06-07-з

ВВЕДЕНО У ДІЮ З:

01 вересня 2016 р.
Навчально-методичний відділ
Начальник Р. І. Запукхляк

ПРОЕКТНА ГРУПА:

Гарант освітньої програми:
Голянич Марія Іванівна, доктор
філологічних наук, професор кафедри
української мови.

Члени групи:

Барчук Володимир Михайлович – доктор
філологічних наук, професор кафедри
української мови.

Брус Марія Петрівна – кандидат
філологічних наук, доцент кафедри
української мови.

**Освітньо-професійна програма
«Українська мова і література»**

Бакалавр 035 Філологія	
Обов'язковий блок	
Тип диплому та обсяг програми	Диплом бакалавра, 240 кредитів ЄКТС
Вищий навчальний заклад	ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», факультет філології, кафедра української мови, кафедра української літератури
Рівень програми	НРК – 6 рівень, FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень
A	Мета освітньої програми – підготовка фахівця із гуманітарної науки, який має ґрунтовну філологічну освіту, володіє високопрофесійними філологічними знаннями, здатний самостійно розв'язувати наукові проблеми, розкривати фахові питання; який вміє представити себе як самодостатню, висококваліфіковану і креативну особистість у галузі філології.
B	Характеристика програми
1	Назва галузі знань та спеціальності 03 Гуманітарні науки 035 Філологія, освітньо-професійна програма «Українська мова і література»
2	Фокус програми Загальна програма, акцентована на здатності організовувати і здійснювати навчально-виховний процес з української мови й літератури, на забезпеченні підготовки професійних здібностей щодо самоорганізації, вміння самонавчатися, розвивати аналітичне мислення, приймати виважені й обґрунтовані рішення.
3	Орієнтація програми Освітньо-професійна
4	Особливості програми Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців зі спеціальності 035 Філологія (українська мова і література)
C	Складники професійної компетентності
	Професійна (С1) – володіння основними професійними вміннями, знаннями, навичками із філології (української мови і літератури); засвоєння нових уведень і технологій із філологічної освіти; розроблення нових філологічних програм і систем на високому професійному рівні; формування високопрофесійних якостей і здібностей майбутнього філолога.
	Управлінська (С2) – керування навчальним і науковим процесами з метою філологічної підготовки, виховання й розвитку особистості філолога; цілеспрямоване й послідовне спрямування власної роботи на досягнення високих результатів; розвивання менеджерських якостей філолога у власній професійній діяльності, у розв'язанні філологічних завдань.
	Дослідницька (С3) – проведення досліджень у галузі філології і методики викладання філологічних дисциплін; експериментування щодо методів й шляхів покращення професійної діяльності; демонстрування системних і креативних підходів під час характеризувannya мовних і літературних явищ, при визначенні й розкритті специфічних філологічних завдань.
	Проектувальна (С4) – розроблення навчальних і наукових планів, проектів, підходів; аналізування, синтезування і прогнозування визначальних показників освітнього процесу; забезпечування навчально-виховного процесу відповідною методичною документацією та інноваційними технологіями; реалізовування й демонстрування власних професійних розробок.
	Організаційна (С5) – організування і здійснення власної професійної діяльності; демонстрування високопрофесійних філологічних здібностей у типових і нових освітніх реаліях, в підготовці й організації ефективного вивчення української мови та літератури; розроблення системи заходів і підходів для покращення навчально-виховного процесу.
	Контрольна (С6) – забезпечування постійного самоконтролю власних професійних здібностей; оцінювання педагогічного процесу відповідно до чинних планів, норм, вимог, інструкцій; проведення різних видів перевірки знань, умінь і навичок у навчально-виховному процесі; розроблення і впровадження ефективних засобів діагностування філологічних знань, умінь і навичок, заходів щодо подолання недоліків.

	Діагностична (С7) – володіння філософськими знання, теорією й методологією розпізнавання філологічних і взагалі освітніх проблем (принципами, методами, підходами); виявлення характерних ситуативних ознак у навчально-виховному процесі; застосування теоретичних і методичних знань у процесі аналізу філологічних ситуацій, процесів, випадків, проблем.
	Соціально-особистісна (С8) – самоутвердження і самовдосконалення особистості філолога в умовах сучасного глобалізованого соціокультурного середовища; розвивання лідерських, управлінських якостей, здатності до критики, самокритики, взаємодії, до бажання досягати творчих успіхів, збагачувати професійний досвід, розширювати комунікативний простір.
	Суспільно-політична (С9) – усвідомлення суспільного статусу і призначення професійної діяльності філолога, важливості досягнення і підвищення високого кваліфікаційного рівня у процесі швидких глобалізаційних світових процесів; прагнення розвивати і збагачувати професійні якості і здібності відповідно до нових суспільно-політичних реалій і потреб.
	Технічно-технологічна (С10) – володіння сучасними інформаційними технологіями, вироблення комп'ютерних умінь і навичок, застосування технічних методів і засобів у навчально-виховній діяльності; вміння управління інформаційними технологіями (збирання, упорядкування, перевіряння, аналізування, синтезування, передавання відповідної інформації).
	Інформаційно-аналітична (С11) – творення й використання ефективної системи інформаційних ресурсів у філологічній роботі і в професійній діяльності загалом; застосування сучасних інформаційних систем і ресурсів для оцінювання, систематизації, інтерпретації філологічних явищ; формування комплексних аналітичних висновків на основі отриманої інформації.
	Комунікативна (С12) – високопрофесійне і висококультурного володіння рідною мовою в усному й писемному різновидах; спілкування українською літературною мовою на високому професійному рівні; спонукання до нормативного літературного мовлення, виправлення й усування мовленнєвих помилок; використання інших мов у відповідних ситуаціях спілкування.
D	Результати навчання за складовими професійної компетентності
1	Професійна С1. Базові філологічні вміння, знання, навички (з української мови і літератури); знання новітніх освітніх і філологічних технологій; розроблення нових освітніх програм і систем на високому професійному рівні; дотримання високопрофесійних якостей і здібностей.
2	Управлінська С2. Уміння професійно й творчо керувати навчальним і науковим процесами; цілеспрямовано й послідовно провадити власну професійну діяльність; розвивати менеджерські якості філолога та організатора різноманітних філологічних заходів, об'єднань.
3	Дослідницька С3. Уміння проводити дослідження в галузі філології і методики викладання філологічних дисциплін, експериментувати методи й шляхи покращення філологічної освіти; демонструвати креативні підходи під час характеризування філологічних явищ.
4	Проектувальна С4. Уміння розробляти навчальні й наукові плани, проекти; аналізувати, синтезувати і прогнозувати показники освітнього процесу; забезпечувати професійну діяльність відповідною літературою і документацією; демонструвати власні професійні розробки й проекти.
5	Організаційна С5. Уміння організовувати і здійснювати всі складові професійної діяльності; демонструвати власні педагогічні здібності у філологічній галузі і в організації філологічних заходів; розробляти систему заходів і підходів для покращення професійної діяльності.
6	Контрольна С6. Уміння здійснювати самоконтроль власних професійних здібностей; оцінювати педагогічний процес; втілювати різні види перевірки філологічних знань, умінь і навичок; розробляти і впроваджувати ефективні засоби діагностування знань, умінь і навичок.
7	Діагностична С7. Уміння на високому професійному й методологічному рівнях оперувати здобутими загальними і спеціальними знаннями для розпізнавання філологічних проблем, аналізування сучасних освітніх явищ; виявлення характерних ситуативних ознак у навчально-виховному процесі.
8	Соціально-особистісна С8. Уміння самоутверджувати і самовдосконалювати особистість філолога; підвищувати загальнокультурний і професійний рівень, діяти і взаємодіяти творчо й активно; досягати

	творчих успіхів, збагачувати професійний досвід, розширювати комунікативний простір.
9	Суспільно-політична С9. Здатність усвідомлювати суспільний статус і призначення професії філолога; досягати високого кваліфікаційного рівня з урахуванням швидких глобалізаційних процесів; розвивати професійні якості і здібності відповідно до нових суспільно-політичних реалій і потреб.
10	Технічно-технологічна С10. Уміння володіти сучасними інформаційними технологіями, мати вироблені комп'ютерні уміння й навички, застосовувати новітні технічні методи й засоби у навчально-виховній діяльності; управляти сучасними інформаційними технологіями.
11	Інформаційно-аналітична С11. Уміння створювати і втілювати ефективні інформаційні системи в навчально-виховній роботі; застосовувати сучасні інформаційні ресурси для оцінювання, систематизації, інтерпретації філологічних явищ; формувати аналітичні висновки на основі отриманої інформації.
12	Комунікативна (С12). Готовність до високопрофесійного й висококультурного володіння рідною мовою в усному й писемному різновидах; спілкування українською літературною мовою на високому професійному рівні; використання інших мов у відповідних ситуаціях спілкування.
E	Перелік навчальних дисциплін та їх анотації **

Шифр	Вид навчальної діяльності	Кредити ЄКТС	Семестр
	1. Цикл загальної підготовки		
	1.1. Обов'язкові дисципліни		
O1	Історія України	3	2
O2	Історія української культури: літературно-мистецький дискурс	3	3
O3	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	3
O4	Філософія	3	3
O5	Фізична культура		1,2,3,4
	Всього за п. 1.1.	12	
	1.1. Вибіркові дисципліни		
	1.2.1. Дисципліни за вибором ВНЗ		
B6	Латинська мова	6	1
B7	Безпека життєдіяльності і цивільний захист	3	1
	Всього за дисциплінами п. 1.2.1.	9	
	1.2.2. Дисципліни вільного вибору студента		
B8	Політологія	3	6
B9	Правознавство	3	6
B10	Сучасний український літературний процес на Прикарпатті	3	6
B11	Вступ до слов'янської філології	3	1
B12	Орфографічний практикум української мови	3	1
B13	Літературне краєзнавство	3	2
	Всього за дисциплінами п. 1.2.2.	24	
	Всього за п. 1.2.	33	
	Всього за розділом 1	45	

	2.	Цикл професійної підготовки		
	2.1.	Обов'язкові дисципліни		
	2.1.1.	Теоретична підготовка		
O14	Старослов'янська мова		6	2
O15	Вступ до мовознавства		6	1
O16	Вступ до літературознавства		3	1
O17	Психологія		3	4
O18	Педагогіка		3	4
O19	Історія української літературної мови		3	7
O20	Сучасна українська мова		36	2,3,4,5,6,7,8
O21	Історія української літератури		36	2,3,4,5,6,7,8
O22	Методика викладання української мови		3	5
O23	Методика викладання української літератури		3	6
O24	Стилістика і культура української мови		6	7
		Всього за дисциплінами п. 2.1.1.	108	
	2.1.2.	Практична підготовка		
O25	Навчальна (фольклорна) практика		3	
O26	Навчальна (діалектологічна) практика		3	
O27	Курсова робота з української мови		3	
O28	Виробнича навчально-виховна педагогічна практика (у середніх класах)		9	
O29	Виробнича навчально-виховна педагогічна практика (у старших класах)		9	
O30	Атестація (українська література з методикою викладання)		1,5	
O31	Атестація (українська мова з методикою викладання)		1,5	
		Всього за дисциплінами п. 2.1.2.	30	
		Всього за п. 2.1.	138	
	2.2.	Вибіркові дисципліни		
	2.2.1.	Дисципліни за вибором ВНЗ		
V32	Зарубіжна література		12	5,6,7,8
V33	Теорія літератури		3	3
V34	Історична граматики української мови		3	3
		Всього за дисциплінами п. 2.2.1.	21	
	2.2.2.	Дисципліни вільного вибору студента		
V35	Дитяча література		3	1
V36	Виразне читання		3	1
V37	Українська діалектологія		3	4
V38	Усна народна творчість		3	1
V39	Англійська мова		6	2
V40	Німецька мова		6	2

B41	Французька мова	6	2
B42	Польська мова	6	5
B43	Психологія художньої творчості	3	5
B44	Психологічна характеристика літературного таланту	3	5
B45	Актуальні проблеми української літератури	3	7
B46	Літературознавча концепція Івана Франка	3	7
B47	Основи наукових досліджень	3	4
B48	Теоретичні проблеми дериватології	3	5
B49	Основоцентрична дериватологія: проблеми і перспективи	3	5
B50	Когнітивні аспекти словотвору	3	5
B51	Основи ономастики	12	7,8
B52	Діалектне слово в тексті і словнику	12	7,8
B53	Основи лінгвокультурології	12	7,8
B54	Текст як об'єкт мовного редагування	12	7,8
B55	Основні проблеми ономасіології	12	7,8
B56	Теорія і практика сучасної лексикографії	12	7,8
B57	Основи комунікативної лінгвістики	12	7,8
B58	Жіночі особові назви в історії української мови	12	7,8
B59	Основи літературно-редакторської майстерності	12	7,8
B60	Літературно-художня творчість і проблеми письменницької майстерності	12	7,8
B61	Теорія і практика літературного редагування в контексті письменницької творчості	12	7,8
B62	Літературне редагування різновидових та різножанрових художніх текстів	12	7,8
B63	Стилістика і літературне редагування	12	7,8
B64	Фольклор як художня система	12	7,8
B65	Реконструкція фольклору як наукова проблема	12	7,8
B66	Регіональність фольклорної традиції	12	7,8
B67	Розвиток української фольклористики	12	7,8
B68	Українська фольклористика в іменах	12	7,8
B69	Зміни і новотвори в сучасній усній словесності українців	12	7,8
B70	Курсова робота з української літератури	3	
	Всього за дисциплінами п. 2.2.2	51	
	Всього за п. 2.2.	72	
	Всього за розділом 2	210	
	Загальна кількість	240	
F	<i>Матриця зв'язків між навчальними дисциплінами (модулями) результатами навчання (компетентностями)</i>		
	Матриця зв'язків подається в окремій таблиці (таблиця 1)		

G	Форми організації та технології навчання
	<ul style="list-style-type: none"> - організаційні форми: <i>колективне та інтегративне навчання</i> тощо; - технології навчання: пасивні (<i>пояснювально-ілюстративні</i>) та активні (<i>проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, позиційне і контекстне навчання, технологія співпраці</i>) тощо
H	Форми та методи оцінювання результатів навчання
	<ul style="list-style-type: none"> - Види контролю: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль. Система методів оцінювання складається із поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль включає: <ul style="list-style-type: none"> - тестування – форма контролю, яка дозволяє перевірити підготовку студентів до кожного заняття; проводиться регулярно на вибірковій основі; - творчі завдання – форма контролю, яка проводиться з метою формування вмінь і навичок у студентів практичного спрямування, формування сучасного наукового мислення, вміння приймати відповідальні та ефективні рішення; - самостійна робота – форма контролю, яка дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно; - індивідуальна науково-дослідна робота студентів (презентації дослідно-проектних робіт, звіти про розробку комплексних консультативних проектів, звіти про практику, письмові есе, контрольні роботи, курсові роботи) – проводиться протягом семестру з метою отримання практичних навичок та умінь щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробка презентаційного матеріалу, використання теоретичних та емпіричних методів дослідження. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту / заліку (за сумою накопичених протягом вивчення дисципліни балів), який спрямований на перевірку знань студентів. Протягом вивчення дисципліни студент зобов'язаний: <ul style="list-style-type: none"> - систематично відвідувати заняття; - вести конспекти лекцій і семінарських занять; - брати активну участь у роботі на семінарських заняттях; - виконувати тестові завдання; - виконувати індивідуальні семестрові завдання. - Форми контролю: усне та письмове опитування, тестовий контроль, захист індивідуальних робіт, доповіді на семінарських заняттях, есе, підсумкова атестація – державний іспит зі спеціальності та захист бакалаврської роботи. - Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за чотирибальною шкалою – (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно з можливістю повторного складання”, “незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни”) і вербальною - (“зараховано”, “незараховано з можливістю повторного складання” та “незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни”).
	Рекомендований блок
J	Вимоги до вступу та продовження навчання
	<ul style="list-style-type: none"> - сертифікати Українського центру оцінювання якості освіти (ЗНО): <ol style="list-style-type: none"> 1) українська мова і література; 2) історія України; 3) іноземна мова або географія - заява на ім'я ректора університету; - атестат про середню освіту; - документ державного зразка про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний рівень), на основі якого здійснюється вступ, і додаток до нього; - військовий квиток або посвідчення про приписку – для військовозобов'язаних; <p>Решта вимог визначаються правилами прийому на освітньо-професійну програму.</p>
	Вимоги до вступників
	<ul style="list-style-type: none"> - високі навчальні досягнення (загальний рейтинг студентів); - бажання отримати високий рівень професійної підготовки; - здатність бути успішним в умовах конкурентного середовища; - зацікавлення філологією і філологічною освітою; - бажання будувати кар'єру у сфері освіти.
K	Підтримка студентів (система тьюторства, гранти тощо)
	Система кураторства академічних груп, міжнародні програми мовної та практичної підготовки, програми обміну та академічної мобільності студентів
L	Соціально-економічне та інформаційно-технологічне забезпечення освітнього процесу

	Стипендіальне забезпечення, забезпечення гуртожитком, соціальна інфраструктура університету, надання консультацій щодо працевлаштування, допомога у вирішенні проблемних ситуацій	
	Підтримка студентів з особливими потребами, медичні, консультаційні, профорієнтаційні послуги	
	Інформаційний пакет спеціальності	
	Бібліотека: - ознайомлення з правилами користування бібліотекою, використання онлайн-ресурсів та баз даних; - інформаційне забезпечення студентів, які працюють над проектами та дипломами; - консультування працівниками бібліотеки	
	Навчальні ресурси: - довгострокові і короткострокові позики книг, доступ до онлайн-ресурсів, відеотека; - продовження терміну позики та бронювання онлайн-книг; - доступ до електронних журналів; - доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; - доступ до електронного навчального середовища Moodle; - технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу	
	Академічна підтримка – консультації з вибору програми, окремих вибіркових дисциплін, проектування індивідуальних навчальних траєкторій	
	Персональне консультування	
M	Працевлаштування та продовження освіти	
1	Працевлаштування	- вчитель української мови і літератури загальноосвітнього навчального закладу; - вихователь позашкільних навчальних закладів; - працівник медіа-агентств, літературний працівник; - керівник освітніх, виховних та медійних структур.
2	Продовження Освіти	Навчання за програмами: 7 рівня НПК, другого циклу FQ-EHEA та 7 рівня EQF-LLL
N	Механізм внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	

Моніторинг та оцінювання якості викладання, навчання,

системи оцінювання навчальних досягнень, навчальних планів та освітніх стандартів.

анкетування студентів щодо якості навчальних дисциплін;

щорічні звіти з моніторингу (включаючи огляди навчальних досягнень студентів); періодичне оновлення освітньої програми;

програма підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу; щорічне рейтингове оцінювання професорсько-викладацького складу;

періодичні аудиторські перевірки університету Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти;

постійний моніторинг прогресу студентів;

перевірка процесу проведення підсумкового контролю спеціальними комісіями; повторне оцінювання щонайменше 80 % робіт; моніторинг статистики працевлаштування випускників

Комісії, відповідальні за моніторинг та оцінювання якості навчання:

Комісія науково-методичної ради факультету філології з питань якості освітнього процесу; Постійна комісія Вченої ради університету із забезпечення якості вищої освіти;

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти

Забезпечення зворотного зв'язку студентів щодо якості викладання та їх навчального досвіду
відповідальні особи кафедр по роботі з випускниками; оцінювання якості викладання навчальних дисциплін студентами; вихідне анкетування щодо якості програми; неформальні зустрічі та соціальні контакти зі студентами; участь студентів у проектуванні змісту освітніх програм

Пріоритети підвищення кваліфікації викладацького складу

використання результатів наукових досліджень у навчальному процесі; стажування за кордоном та співпраця із зарубіжними вищими навчальними закладами; система рейтингового оцінювання

професорсько-викладацького складу; участь у міжнародних методичних і наукових семінарах, конференціях, симпозіумах; висвітлення наукових і методичних результатів у фахових міжнародних наукометричних виданнях;

навчання в аспірантурі та докторантурі;

відповідність рівня кваліфікації кандидатів на посади викладачів посадовим вимогам; установлення мінімальних вимог до наукових здобутків кандидатів на посади викладачів; наставництво молодих викладачів та викладачів-стажерів

Індикатори якості освітньої програми

показник відсіву (відрахування) студентів за період навчання за програмою; відгуки незалежних внутрішніх і зовнішніх експертів щодо якості програми; рівень сформованості професійних компетенцій і важливих якостей особистості; показник працевлаштування випускників за фахом; акредитація освітньої програми незалежною міжнародною агенцією.

При створенні програми були використані такі джерела:

1. Закон України "Про вищу освіту" та інші нормативно-правові документи України.
2. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації АПН України / В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова; за ред. В. Г. Кременя. К.: ДП „НВЦ “Пріоритети”, 2014. 108 с.
3. Концепція і стратегія розвитку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Гарант освітньої програми

М. І. Голянич

Примітки:

*згідно з Переліком галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.15, № 266);

** анотації навчальних дисциплін наведено у пояснювальній записці до навчального плану

